

Проблеми правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування в контексті рішень Конституційного Суду України

В. Устименко

доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України

Р. Джабраїлов

кандидат юридичних наук, доцент

У статті розглянуто окремі проблемні аспекти правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування. Наголошено на важливій ролі правових позицій Конституційного Суду України у частині вдосконалення правозастосовної діяльності цих органів.

***Ключові слова:** орган місцевого самоврядування, правозастосовна діяльність, Конституційний Суд України, Європейська хартія місцевого самоврядування.*

Останнім часом у наукових публікаціях наголошується на важливості функції Конституційного Суду України¹ щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України. Правові позиції Суду, зокрема з питань правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування, мають суттєве значення для цих органів, які в правозастосовній діяльності не завжди досягають належного соціального результату. Через невизначеність нормативних положень органам місцевого самоврядування в окремих випадках доводиться керуватися не тільки буквою, а й духом правових норм. Праворозуміння цього «духу» не завжди поділяють суб'єкти господарювання та органи, що здійснюють загальний нагляд і контроль за додержанням господарського законодавства України. Для вирішення тих чи інших правових ситуацій виникає потреба звертатися до судових органів, чиї рішення також можуть мати неоднозначний характер та навіть не збігатися за результатами розгляду аналогічних за характером юридичних справ.

За умов, коли має місце неоднозначна практика застосування законів, посилюється роль Конституційного Суду України як єдиного органу конституційної юрисдикції, уповноваженого давати офіційну інтерпретацію відповідних законодавчих норм у взаємозв'язку з положеннями Конституції України.

Питання інтерпретаційної діяльності Конституційного Суду України були й залишаються в полі зору науковців і практиків. Зокрема, ці питання знайшли

¹ Конституційний Суд України діє на підставі Закону України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 42. — Ст. 383.

відображення у працях М. Баймуратова¹, В. Кампа², І. Сліденка³, В. Тацій⁴, В. Шаповала, Л. Юзькова⁵ та інших. Водночас недостатньо висвітленими та такими, що потребують подальшого аналізу, залишаються питання реального впливу конституційної герменевтики на зміст і межі правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування.

На нашу думку, для зазначеної діяльності цих органів першочергове значення мають методологічні проблеми, зокрема, в контексті рішень Конституційного Суду України, що стосуються питань визначення меж правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування, а також критичний аналіз правових позицій Суду щодо його інтерпретаційних меж.

Звісно, практика діяльності Конституційного Суду України з питань тлумачення положень законодавства України щодо правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування не є великою, однак вона цікава та повчальна.

Перш за все, на особливу увагу заслуговують питання правозастосовної діяльності цих органів у сфері матеріальної основи місцевого самоврядування, зокрема щодо банкрутства комунальних підприємств. Вибір способу такого банкрутства протягом тривалого часу не був конкретизований, що породжувало бурхливі дискусії за участі як провідних фахівців-науковців⁶, так і представників судової системи⁷.

У частині четвертій статті 214 Господарського кодексу України⁸ (далі — ГК України) встановлено, що у випадках, передбачених законом, не застосовуються процедури банкрутства щодо комунальних підприємств. Таким законом, який нині регулює це питання, є Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 року⁹ (далі — Закон про банкрутство). У цьому Законі зазначено, що його положення не застосовуються до юридичних осіб — підприємств, що є об'єктами права комунальної влас-

¹ Баймуратов М. Місцеве самоврядування як феномен сучасного українського конституціоналізму: основні параметри / Проблеми сучасного українського конституціоналізму: Зб. наук. пр. На пошану першого Голови Конституційного Суду України, проф. Л. Юзькова / Конституц. Суд України, Акад. прав. наук України; Заг. ред.: А. Стрижак, В. Тацій / Упор.: В. Бринцев, В. Кампо, П. Стецюк. — К., 2008. — С. 172–177.

² Кампо В. М. Конституційна юстиція: теорія і практика. Зб. пр.: 1975–2008. — К., 2008. — 159 с.

³ Сліденко І. Д. Тлумачення конституції: питання теорії і практики в контексті світового досвіду. — Одеса, 2003. — 234 с.

⁴ Тацій В. Я. Актуальні проблеми системного оновлення конституційного регулювання суспільних відносин в Україні // Стратегічні пріоритети. — 2008. — № 2 (7). — С. 93–95.

⁵ Юзьков Л. П. Верховенство Конституції і конституційність законів / Правова система України: теорія і практика. — К., 1993. — С. 17–20.

⁶ Апанасенко К. І. Правовий режим майна, що є у комунальній власності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2006. — 20 с.

⁷ Поляков Б. М. Помилки законодавця в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» // Санация та банкрутство. — 2006. — № 3. — С. 100.

⁸ Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436 // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 462.

⁹ Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 31. — Ст. 440.

ності, якщо стосовно них виключно на пленарному засіданні відповідної місцевої ради прийнятті рішення щодо цього (частина восьма статті 5).

Втім, зазначена норма Закону про банкрутство донедавна по-різному тлумачилася й застосовувалася місцевими радами. Зокрема, основна проблема, з якою зіткнулися судді господарських судів, полягала у невизначеності часу, протягом якого ці ради мали право прийняти рішення про незастосування до їхніх підприємств положень Закону про банкрутство. Застосовуючи ці положення Закону, господарські суди сформуваали неоднозначну, а інколи суперечливу практику.

В одних випадках ці суди виходили з того, що рішення місцевої ради про незастосування положень Закону про банкрутство повинно передувати відкриттю судового провадження у справі, бо інакше нібито таке рішення не є підставою для припинення провадження¹. В інших випадках господарські суди вважали, що чинне законодавство не ставить факт незастосування положень Закону про банкрутство до комунальних підприємств у залежність від того, ухвалено відповідне рішення місцевої ради до чи після відкриття провадження у справі².

Неоднозначне застосування господарськими судами частини восьмої статті 5 Закону про банкрутство дало привід для різних коментарів з боку окремих суддів господарських судів. Зокрема, суддя П. Пригуза дотримується позиції про необхідність вирішення цієї проблеми на законодавчому рівні шляхом конкретизації відповідної норми Закону про банкрутство. Але він більше схиляється до думки про неможливість застосування до комунальних підприємств положень частини восьмої статті 5 цього Закону у разі, якщо рішення місцевої ради ухвалено після відкриття судового провадження у справі про банкрутство зазначених підприємств³.

У деяких періодичних виданнях були висловлені думки про те, що ані Закон про банкрутство, ані Господарський процесуальний кодекс України⁴ (далі — ГПК України) не передбачають такої підстави для припинення провадження у судовій справі, зокрема у зв'язку з прийняттям місцевими радами рішень про незастосування відповідних положень Закону про банкрутство.

Безумовно, не могла залишитись осторонь від вирішення цієї проблеми і наукова громадськість. У спеціальній юридичній літературі було висловлено кілька пропозицій, спрямованих на розв'язання проблем, пов'язаних із незастосуванням законодавства про банкрутство щодо комунальних підприємств. Зокрема, досліджуючи питання захисту інтересів кредиторів комунального підприємства,

¹ Ухвала господарського суду Одеської області від 9 листопада 2004 р. у справі № 24/96-04-4654 // <http://www.arbitr.gov.ua>

² Постанова Вищого господарського суду України від 21 вересня 2004 р. у справі № 14/10; Ухвала Верховного Суду України від 4 листопада 2004 р. у справі № 14/10; Постанова Верховного Суду України «Щодо касаційної скарги Державного комунального підприємства «Кінотеатр «Краків»» від 10 лютого 2004 р. у справі № 24/529Б // <http://www.arbitr.gov.ua>

³ Пригуза П. Коммунальное банкротство... в жизнь // Юридическая практика. — 2006. — № 40 (458). — 3 окт. — С. 1, 16–17.

⁴ Господарський процесуальний кодекс України був прийнятий Верховною Радою України 6 листопада 1991 р.

О. Вінник пропонує встановити в ГК України право місцевої ради приймати рішення про неможливість визнання неплатоспроможного комунального підприємства банкрутом за умови застосування до такого підприємства процедури позасудової санації або гарантування кредиторам підприємства сплати боргів¹.

Окремі науковці пропонують обмежити перелік комунальних підприємств, до яких за рішенням місцевої ради не може застосовуватися процедура банкрутства, тільки життєво важливими, а також розробити реальний механізм погашення заборгованості юридичних осіб, які не є суб'єктами банкрутства, шляхом поширення субсидіарної відповідальності на визначені органи державної влади². На думку Р. Гринюка, скоріш, необхідно було б визначити критерії виключення підприємств із переліку суб'єктів банкрутства, аніж поширювати норму законодавства про банкрутство на всі підприємства комунальної форми власності. Основним критерієм, як вважає науковець, має бути значення такого підприємства для нормального функціонування територіальної громади³.

У наукових публікаціях висловлювалися також думки про те, що механізм прийняття рішення про незастосування законодавства про банкрутство привносить елемент нестабільності у правовий статус комунального підприємства, що насамперед негативно позначається на інтересах його кредиторів. Зокрема, П. Повар вважає, що кредитори спочатку вступають у відносини з підприємством — суб'єктом підприємницької діяльності, враховуючи при цьому його майновий стан, можливі засоби та способи захисту кредиторами своїх прав та інтересів. Однак згодом виявляється, що після прийняття місцевою радою рішення про незастосування законодавства про банкрутство кредитори вже мають справу з контрагентом зі зміненим правовим статусом — суб'єктом, до якого не можна застосувати процедуру банкрутства з передбаченими у цих випадках правовими засобами задоволення вимог кредиторів. У зв'язку з цим П. Повар пропонує поширити дію Закону про банкрутство на комунальні комерційні підприємства, які, на його думку, повинні належати до суб'єктів підприємницької діяльності, а тому, керуючись загальним правилом цього Закону, мають визнаватися суб'єктами банкрутства⁴.

Всі означені позиції науковців і практиків, можливо, так і залишилися б у площині теоретичних розмірковувань, якби до Конституційного Суду України не звернулося ВАТ «Кіровоградобленерго» з клопотанням дати офіційне тлумачен-

¹ Вінник О. М. Правові титули майна суб'єктів господарювання відповідно до ГК України та ЦК України: проблеми захисту інтересів кредиторів // Реалізація чинних Цивільного та Господарського кодексів України: проблеми та перспективи: Зб. наук. пр. (за матер. наук.-практ. конф., м. Київ, 24 листопада 2005 р.) / Редкол.: О. Д. Крупчан (гол.) та ін. — К., 2006. — С. 51.

² Афанасьєв Р. Г. Проблеми правового регулювання банкрутства за законодавством України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. — Донецьк, 2001. — 16 с.

³ Гринюк Р. Ф. Правовий статус комунальних підприємств в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. — Донецьк, 2001. — 20 с.

⁴ Повар П. Проблеми незастосування законодавства про банкрутство щодо комунальних підприємств при їх ліквідації // Юридична Україна. — 2008. — № 1. — С. 46–52.

ня частини восьмої статті 5 Закону про банкрутство. Намагаючись захистити свої права у судовому порядку як кредитор, ВАТ «Кіровоградобленерго» стало перед фактом банкрутства обласного комунального виробничого підприємства «Дніпро-Кіровоград». Крім того, у цій справі різні судові інстанції приймали, часом, протилежні рішення, що додатково посилює необхідність втручання у цю ситуацію Конституційного Суду України шляхом надання тлумачення згаданої норми Закону про банкрутство.

Розглянувши справу, Конституційний Суд України у резолютивній частині Рішення від 20 червня 2007 року № 5-рп/2007¹ дав чітку відповідь на низку питань теоретико-прикладного характеру, а саме:

— під терміном «юридичні особи — підприємства, що є об'єктами права комунальної власності», застосованим у частині восьмій статті 5 Закону про банкрутство, слід розуміти тільки комунальні унітарні підприємства;

— відповідна місцева рада має право виключно на пленарному засіданні прийняти рішення про незастосування положень Закону про банкрутство до комунальних унітарних підприємств, які перебувають у комунальній власності її територіальної громади, як до початку порушення справ про банкрутство цих підприємств, так і на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство;

— саме провадження у справі про банкрутство комунальних унітарних підприємств у випадках, передбачених частиною восьмою статті 5 Закону про банкрутство, підлягає припиненню незалежно від того, прийнято рішення відповідної місцевої ради про незастосування положень цього Закону до даних підприємств до чи після порушення судом провадження у справі про їх банкрутство.

Таким чином, Конституційний Суд України роз'яснив питання про компетенцію місцевих рад щодо порядку, умов та підстав застосування норми частини восьмої статті 5 Закону про банкрутство стосовно конкретного виду юридичних осіб — підприємств, що є об'єктами права комунальної власності. Однак правові позиції Суду поширюються на комунальні корпоративні підприємства, створення яких територіальними громадами відповідно до ГК України не заборонено.

Не менш важливе значення, з погляду правової доктрини та вдосконалення практики правозастосовної діяльності, має Рішення Конституційного Суду України від 16 квітня 2009 року № 7-рп/2009 у справі про скасування актів органів місцевого самоврядування². У цій справі, порушеній за конституційним поданням Харківської міської ради, перед Конституційним Судом України було поставлено

¹ Рішення у справі за конституційним зверненням відкритого акціонерного товариства «Кіровоградобленерго» про офіційне тлумачення положень частини восьмої статті 5 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (справа щодо кредиторів підприємств комунальної форми власності): *Рішення Конституційного Суду України від 20 червня 2007 р. № 5-рп/2007 // Офіційний вісник України. — 2007. — № 48. — Ст. 1991.*

² *Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 р. № 7-рп/2009 // <http://www.rada.gov.ua>*

питання щодо надання офіційного тлумачення норм чинного законодавства України стосовно права місцевої ради скасовувати свої раніше прийняті рішення та вносити до них зміни з будь-якого питання, що належить до її компетенції.

У мотивувальній частині цього Рішення Конституційний Суд України, спираючись на аналіз норм Конституції України та з урахуванням напрацьовань теорії права, дійшов висновку, що місцеві ради мають право приймати рішення, вносити до них зміни та скасовувати їх на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України, керуючись у своїй діяльності ними та актами Президента України, Кабінету Міністрів України (абзац сьомий підпункту 4.1 пункту 4). У той же час *ненормативні правові акти* місцевої ради за правовими позиціями Конституційного Суду України є актами одноразового застосування, вичерпують свою дію фактом їхнього виконання, а тому вони не можуть бути скасовані чи змінені місцевою радою після їх реалізації (абзац шостий пункту 5).

Утім, Рішення Конституційного Суду України, на нашу думку, не позбавлене певних методологічних вад, що ускладнюють його однозначне розуміння. На них, зокрема, акцентує суддя Конституційного Суду України В. Кампо у своїй окремій думці. Він вважає, що прийняття Рішення не дає чіткого визначення меж юрисдикційної діяльності місцевих рад і його варто було доповнити положенням про те, що в межах саме юрисдикційної діяльності місцева рада не має права скасовувати та вносити зміни до раніше прийнятих нею індивідуальних правових рішень¹.

Викладене дає підстави вважати, що висновок, сформульований у резолютивній частині зазначеного Рішення Конституційного Суду України, не враховує аргументації та правових позицій, наведених у його мотивувальній частині, у пункті 5 якої зазначається, що рішення органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб з мотивів невідповідності Конституції або законам України визнаються незаконними з ініціативи заінтересованих осіб судом загальної юрисдикції, тобто в судовому порядку. У той же час, як вважає Конституційний Суд України, це не позбавляє орган місцевого самоврядування права за власною ініціативою або за ініціативою інших заінтересованих осіб змінити чи скасувати прийнятий ним правовий акт (у тому числі і з мотивів невідповідності Конституції чи законам України) (абзац 4 пункту 5 Рішення).

Як відомо, правовий акт, з огляду на загальноправову класифікацію, може бути нормативним або індивідуальним, тобто мати ознаки ненормативності. Згідно з частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»² (далі — Закон про місцеве самоврядування) місцева рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень. Отже, керуючись положеннями цього Закону, цілком логічно припустити можливість органів місцевого самоврядування змінювати або скасовувати акти індивідуального характеру.

¹ Кампо В. Юрисдикційна діяльність місцевих рад стосовно власних індивідуальних правових актів є неможливою // Закон і Бізнес. — 2009. — № 20 (904). — 16–22 трав.

² Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» прийнятий Верховною Радою України 21 травня 1997 р.

Можна здогадатися, що Конституційний Суд України об'єктивно не міг прийняти інше рішення (пункт 1 резолютивної частини), а тому інтерпретував зазначену норму Закону про банкрутство у контексті неможливості внесення органами місцевого самоврядування змін до ненормативних правових актів або їх скасування. Але повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття, внесення змін та скасування правових актів ненормативного характеру є цілком природними та навряд чи можуть суперечити загальнотеоретичним підходам у цій частині. Слід визнати, що, на нашу думку, таке повноваження є невід'ємною складовою динамічного процесу правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування. Відомо, що прийняття будь-якого акта, незалежно від його видової належності, здійснюється за певних економіко-правових обставин та умов, відсутність яких у подальшому або їх суттєва зміна можуть зумовити необхідність внесення змін або скасування відповідних рішень органу місцевого самоврядування. Не випадково у пункті 36 частини першої статті 26 Закону про місцеве самоврядування закріплюється положення про те, що виключно на пленарних засіданнях місцеві ради уповноважені вирішити відповідно до закону питання про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення, а також про скасування такого дозволу. Аналогічними повноваженнями наділені також районні й обласні ради, але щодо природних ресурсів районного та обласного значення (пункт 22 частини першої статті 43). Ці положення Закону є реальним підтвердженням нашої доктринальної позиції, згідно з якою зазначені ради мають право скасовувати правові акти індивідуальної дії.

Утім, дискусійним видається твердження авторів про те, що повноваження органів місцевого самоврядування щодо внесення змін або скасування ненормативних правових актів мають бути конкретно визначені у положеннях чинного законодавства України. Передбачити всі винятки, як у пункті 36 частини першої статті 26 Закону про місцеве самоврядування, уявляється вкрай складним з погляду юридичної техніки та недоцільним з погляду змісту права, оскільки будь-який перелік завжди буде неповним.

У зв'язку з цим помилковою буде думка, що місцеві ради, які відповідно до закону уповноважені вирішувати, зокрема, питання регулювання земельних відносин (пункт 34 частини першої статті 26 Закону про місцеве самоврядування), не мають права вносити мотивовані зміни або скасовувати раніше прийняті правові акти індивідуальної дії у зазначеній сфері відносин.

Тим часом, зміна чи скасування органом місцевого самоврядування правових актів індивідуальної дії цілком відповідає положенням частини другої статті 19 Конституції України та частини другої статті 4 Європейської хартії місцевого самоврядування¹ (далі — Хартія).

Як зазначено у Хартії, місцева влада в межах закону має повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери її компетенції і вирішення якого не доручене жодному іншому органу. Базуючись саме на цьому положенні

¹ Європейська хартія місцевого самоврядування, прийнята країнами — учасницями Ради Європи 15 жовтня 1985 р.; Україна надала згоду на її обов'язковість Законом України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15 липня 1997 р.

Хартії, Конституційний Суд України у 2001 році дав тлумачення низки конституційних норм та норм окремих законів України, зокрема пункту 41 частини першої статті 26 Закону про місцеве самоврядування (справа про адміністративно-територіальний устрій)¹. За результатами розгляду конституційного подання Конституційний Суд України у цій справі в пункті 4 мотивувальної частини Рішення навів тлумачення такого змісту: вирішення питань адміністративно-територіального устрою не віднесено до виключних повноважень державних органів і може здійснюватися сільськими, селищними, міськими радами в межах і порядку, визначених Законом про місцеве самоврядування та іншими законами України.

Таким чином, Конституційний Суд України дав розширене тлумачення повноважень органів місцевого самоврядування з вирішення питань адміністративно-територіального устрою — підтвердив конституційність права місцевих рад вирішувати питання утворення і ліквідації районів у місті. Спираючись на одну й ту саму норму частини другої статті 4 Хартії, Суд діє двоюко: в одному випадку він розширює правові можливості органів місцевого самоврядування, а в іншому — відмовляється розширено інтерпретувати положення чинного законодавства України, зокрема Закону про місцеве самоврядування у контексті можливості зміни або скасування правових актів індивідуальної дії органами місцевого самоврядування. Адже у розглянутих вище справах ситуації майже аналогічні: чинне законодавство не містить чіткої регламентації того, що саме віднесено до предмета відання органу місцевого самоврядування і якими саме повноваженнями наділений останній задля вирішення відповідних питань. На нашу думку, різні підходи Конституційного Суду України до трактування норм Хартії в аналогічних ситуаціях є проблемою, яка потребує вирішення.

Якщо керуватися тим, що правові акти індивідуальної дії місцевих рад не можна змінювати або скасовувати, це може зумовити багато проблем, зокрема у практиці правозастосовної діяльності не лише на місцевому, а й на загальнодержавному рівні. Адже рішення Конституційного Суду України щодо визнання неможливості зміни або скасування ненормативних правових актів органами місцевого самоврядування можна трактувати навіть ще ширше та стверджувати про неможливість взагалі змінювати або скасовувати ненормативні акти, у тому числі органів державної влади. У цьому випадку правовий акт індивідуальної дії — це лише класифікаційна група правових актів, сутнісні правові ознаки яких навряд чи можуть бути поставлені у залежність від суб'єкта права, який його

¹ Рішення у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо офіційного тлумачення термінів «район» та «район у місті», які застосовуються в пункті 29 частини першої статті 85, частині п'ятій статті 140 Конституції України, і поняття «організація управління районами в містах», яке вживається в частині п'ятій статті 140 Конституції України та в частині першій статті 11 Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ», а також щодо офіційного тлумачення положень пункту 13 частини першої статті 92 Конституції України, пункту 41 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» стосовно повноваження міських рад самостійно вирішувати питання утворення і ліквідації районів у місті (справа про адміністративно-територіальний устрій): *Рішення Конституційного Суду України від 13 липня 2001 р. № 11-рп/2001 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 29. — Ст. 1327.*

приймав. У зв'язку з цим цілком справедливо було б включити до порядку денного питання про неможливість скасування рішення суду як акта індивідуального характеру, що набрало законної сили, через виявлені згодом істотні для цього підстави, оскільки таке рішення вже виконане і внаслідок цього виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів осіб. Але такі припущення є доволі небезпечними та можуть створити передумови для хаосу й безвладдя у державі, чого, безумовно, не можна допустити.

Отже, підсумовуючи викладене, слід визнати важливу роль правових позицій Конституційного Суду України, які, однак, можуть як сприяти, так і стримувати правозастосовну діяльність органів місцевого самоврядування. Практика свідчить, що шляхом офіційного тлумачення норм чинного законодавства України, зокрема щодо зазначеної діяльності, Суд може або розширювати повноваження органів місцевого самоврядування, або ж, навпаки, звужувати. Втім, незважаючи на ці суперечності у практиці Конституційного Суду України, які мають місце в діяльності більшості судових установ, рішення єдиного органу конституційної юрисдикції, безсумнівно, мають певне методологічне значення для глибшого дослідження правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування.

Устименко В. А., Джабраїлов Р. А. Проблемы правоприменительной деятельности органов местного самоуправления в контексте решений Конституционного Суда Украины. В статье рассмотрены отдельные проблемные аспекты правоприменительной деятельности органов местного самоуправления. Отмечена важная роль правовых позиций Конституционного Суда Украины в части совершенствования правоприменительной деятельности этих органов.

Ключевые слова: орган местного самоуправления, правоприменительная деятельность, Конституционный Суд Украины, Европейская хартия местного самоуправления.

Ustymenko V., Dzhabrailov R. Problematic issues of law enforcement activity of bodies of local self-government in the context of the decisions of the Constitutional Court of Ukraine. The separate problematic aspects of law enforcement activity of bodies of local self-government are considered in the article. The important role of legal positions of Constitutional Court of Ukraine in part of improvement of the law enforcement activity of bodies of local self-government's emphasised.

Key words: body of local self-government, law enforcement activity, Constitutional Court of Ukraine, European Charter of Local Self-Government.